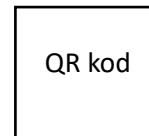

KASBIY STANDART

Qurilishda pol usti qoplamalarini qoplovchilar

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu kasbiy standart Qurilishda pol usti qoplamalarini qoplovchilar Kasbiy standarti "Polni pardozlovchi", "Parketchi" va "Pol usti qoplamalarini teruvchilar va qoplovchilar" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli vazifalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o‘zaro ta‘sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta‘lim – ta‘lim xizmatlari taqdim etilishini ta‘minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo‘naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o‘qitishdagi rasmiy ta‘limga qo‘shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlar: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-noyabrdagi “Qurilish sohasini davlat tomonidan tartibga solishni takomillashtirish qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5577-son Farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi qurilish tarmog‘ini modernizatsiya qilish, jadal va innovatsion rivojlantirishning 2021-2025-yillarga mo‘ljallangan strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-6119-son Farmoni

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 28-avgustdagi “Ma‘muriy islohotlar doirasida qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi sohasida davlat boshqaruvini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-151-son Farmoni.

Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartmalar qo‘llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT 2.1- Iqtisodiy faoliyat turlari tasniflagichi;

SHHV - Shaxsiy himoya vositalari.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Qurilishda pol usti qoplamalarini qoplovchilar	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Pol usti qoplamalarini qoplovchi mutaxassisning asosiy maqsadi — bino va inshootlarda pol yuzasini tegishli tartibda tayyorlab, tanlangan qoplama materiallarini to'g'ri va sifatli usulda o'rnatish orqali mustahkam, barqaror va estetik jihatdan chiroyli yuza hosil qilishdan iborat. Ushbu mutaxassis pol qoplamasining xizmat muddati, xavfsizligi va gigiyenik talablarga javob berishiga erishishi lozim. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar va materiallardan samarali foydalanish orqali ob'yektning umumiy qiymatini oshirish va foydalanuvchilar uchun qulay muhit yaratish ham uning kasbiy vazifasidir.	
3.	IFUT 2.1 bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	F seksiyasi Qurilish 43 Ixtisoslashtirilgan Qurilish ishlari 43.3 Pardoqlash qurilish ishlari 43.33 Pollarni qoplash va devor sirtini qoplash 43.33.0 Pollarni qoplash va devor sirtini qoplash	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Pol usti qoplamalarini qoplovchi mutaxassis qurilish va ta'mirlash ishlarida pol yuzasini tayyorlash, turli qoplamalarni (parket, linoleum, laminat, gilam va kafel) sifatli yotqizish hamda pardoqlash ishlarini amalga oshiradi. U qoplama materiallarining xususiyatlarini, ish usullarini va asbob-uskunalaridan xavfsiz foydalanish qoidalarini bilishi lozim. Mutaxassis mehnat muhofazasi va ekologik talablarga rioya qilgan holda, uzoq muddat xizmat qiladigan, xavfsiz va estetik jihatdan to'liq pol yuzalarini tayyorlashni maqsad qiladi. Ushbu Kasbiy standart orqali ta'lim dasturlari ham ishlab chiqiladi.	
5.	Qamrab olinadigan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		71220012 Polni pardoqlovchi	2
		71220009 Parketchi	3
		71220 Pol usti qoplamalarini teruvchilar va qoplovchilar	3

II.Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	71220012 Polni pardozlovchi	A1.2	Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga amal qilish	A1.01.2	Ish jarayonida shaxsiy muhofaza vositalaridan to'g'ri foydalanish niqob, qo'lqop, ko'zoynak va maxsus kiyimlardan xavfsizlik qoidalariga muvofiq ishlatish
				A1.02.2	Kimyoviy va yonuvchi moddalar bilan ishlashda xavfsizlik talablariga rioya qilish
				A1.03.2	Ventilyatsiyani ta'minlash, moddalarni belgilangan joyda saqlash va ishlatish, yong'in xavfsizligi talablarini bajarish
		A2.2	Ish joyini tayyorlash hamda pol yuzasini tekshirish va tayyorlash	A2.01.2	Asbob-uskunalar va pardozlovchi materiallarni qabul qilish, tekshirish va joylashtirish
				A2.02.2	Ish joyini tozalash va ish uchun zarur sharoitlarni yaratish (chiqindilarni olib tashlash, ish maydonini belgilash)
				A2.03.2	Havo aylanishini ta'minlash, xavfsizlik vositalarini tayyorlash va ish jarayoni uchun zarur muhitni tashkil etish
				A2.04.2	Pol yuzasining texnik holatini vizual va asboblarda yordamida tekshirish hamda yoriq, namlik darajasi va boshqa nuqsonlarni aniqlash
				A2.05.2	Pol yuzasini tahlil qilish asosida pardozlovchi materiallarni tanlash, ishlash rejasini belgilash va tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish va zarur tavsiyalar berish
		A3.2	Pardozlovchi materiallarni tayyorlash va polga qo'llash	A3.01.2	Pol qoplamasiga mos bo'lgan pardozlovchi materiallarni (lak, bo'yoq, vosita) aralashmalarni tanlash va tegishli o'lchamlarga mos ravishda tayyorlash
				A3.02.2	Pardoz moddalarini bir xil massali va quvvatli holatga keltirish, zarur bo'lsa filtratsiya yoki suyultirish ishlarini olib borish
				A3.03.2	Asbob-uskunalar (valikda, sepish qurilmasi) orqali materiallarni yuzaga teng va bir xil tarzda yotqizish

				A3.04.2	Qatlamlarni tabiiy yoki sun'iy sharoitda quritish, zarurat bo'lsa qo'shimcha qatlamlar yotqizishga tayyorlash
		A4.2	Qoplama sifatini nazorat qilish	A4.01.2	Pol yuzasidagi tengsizliklar, nuqsonlar (quyoshda yaltirash, havo pufakchalari, qavarish) va material tarqalishini ko'z bilan va zarur asboblarda yordamida baholash
				A4.02.2	Har bir qatlamning qurish darajasini, qattqlik, sifatini tekshirish
				A4.03.2	Noto'g'ri pardoqlangan uchastkalarini qayta ishlash, qayta qoplash yoki texnik tuzatish ishlarini amalga oshirish
2	71220009 Parketchi	B1.3	Pol yuzasini parket yotqizish uchun tayyorlash	B1.01.3	Pol yuzasini mexanik va qo'lda tozalash, chiqindilarni olib tashlash
				B1.02.3	Poldagi notekislik, yorilmalar va namlik darajasini aniqlash va baholash
				B1.03.3	Zarur hollarda nivelirovka qilish, fanera yotqizish yoki qoplamani tayyorlovchi moddalar bilan ishlov berish
		B2.3	Parket taxtalarini yotqizish va mustahkamlash	B2.01.3	Parket turini va chizmalarini o'rganish, uskunalarini tayyorlash
				B2.02.3	Parket taxtalarini yopishqoq moddalar yoki mexanik usullar bilan yuzaga yotqizish
				B2.03.3	Yotqizilgan parketlarni chaplashtirish, tekislash va bo'sh joylarni to'ldirish
		B3.3	Yotqizilgan parketni pardoqlash va yakuniy ishlov berish	B3.01.3	Parket yuzasini tekislash — birlamchi va yakuniy tekislash ishlarini amalga oshirish
				B3.02.3	Lak, vosita va himoya qoplamalarini teng qo'llash va qurish jarayonini nazorat qilish
				B3.03.3	Sifatni tekshirish, nuqsonlarni aniqlash va zarur holda qayta ishlash (ta'mirlash yoki qayta pardoqlash)
3	71220 Pol usti qoplamalarini teruvchilar va qoplovchilar	D1.3	Pol yuzasini qoplama uchun tayyorlash	D1.01.3	Pol yuzasini tozalash, namlik va darajasini tekshirish
				D1.02.3	Yorilmalar, og'ishlar, baland/pastliklarni bartaraf etish (nivelirovka yoki shpatlyovka)
				D1.03.3	Zarur hollarda qoplama ostiga izolyatsiya yoki asos (podlojka) materiallarini yotqizish
		D2.3	Qoplamani kesish, o'lchash va yotqizish	D2.01.3	Qoplama turini aniqlash, o'lchamlarini hisoblash va pol yuzasiga moslashtirish

				D2.02.3	Qoplamani belgilangan chizma asosida o'lchash va maxsus qurilmalar yordamida kesish
				D2.03.3	Materiallarni yotqizishda to'g'ri yo'nalish, na'muna va burchaklarga moslashtirishni ta'minlash
		D3.3	Qoplamani mustahkamlash va yakuniy ishlov berish	D3.01.3	Qoplamani polga yopishqoq moddalar yoki maxsus (krepyoj) mahkamlagich vositalari bilan mahkamlash
				D3.02.3	Qoplamalar orasidagi shovlarni mustahkam yopish, dekorativ molding yoki profillarni o'rnatish
				D3.03.3	Sifat nazoratini amalga oshirish, nuqsonlarni aniqlash va bartaraf etish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Polni pardozlovchi
Mashg'ulot nomining kodi:	71220
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Polni pardozlash ishlarini bajarish tajribasi bo'lish. Polni pardozlash ishlarida qo'llaniladigan elektr va dastaki ish qurollari o'lchov asboblari va o'lchov uskunalari bilan ishlash bo'yicha amaliy tajriba. Qurilish chizmalarni o'qish va tushunish tajribasi.
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga muvofiq, ushbu kasbda faoliyat yuritish uchun shaxs kamida 18 yoshga to'lgan bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan), shuningdek navbatdan tashqari tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan) o'tish. Ish faoliyatiga xalaqit beradigan doimiy kasalliklar yoki nogironlikning mavjud emasligi. Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik texnikasi talablari bo'yicha malaka oshirish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, ish joyida mustaqil ishlash uchun ruxsat olish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli nazariy va amaliy mashg'ulotlardan so'ng elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlarini ishlatish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini sinovdan o'tkazish va elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlari bilan ishlashga ruxsat olish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish. Balandlikda ishlar olib borilgan taqdirda balandlikda ishlashga ruxsatning mavjudligi. Qurilish va pardozlash materiallarini va texnologiyalarini yaxshi tushunish. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Umumiy o'rta ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Tayanch o'rta ta'lim + ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-

Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:		TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
A1.2- Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga amal qilish	A1.01.2- Ish jarayonida shaxsiy muhofaza vositalaridan to'g'ri foydalanish niqob, qo'lqop, ko'zoynak va maxsus kiyimlardan xavfsizlik qoidalariga muvofiq ishlatish	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Qo'lqop, niqob va ko'zoynaklarni to'g'ri tartibda kiyish va joylashtirish.	
		2. Ish jarayoni davomida shaxsiy muhofaza vositalarining (Niqob, qo'lqop, ko'zoynak, maxsus kiyim) to'liq va butunligini tekshirish.	
		3. Ish tugagandan so'ng vositalarni tozalash va maxsus joyda saqlash yoki utilizatsiya qilish.	
		4. Qo'lqoplarni to'g'ri kiyib, ularning teskari aylanib ketmasligini nazorat qilish.	
		5. Ko'zoynaklarni toza va to'g'ri joylashgan holda kiyish.	
		Ko'nikmalar:	
		Ish turiga mos niqob, qo'lqop, ko'zoynak va maxsus kiyimni to'g'ri tanlab, xavfsizlik talablariga muvofiq foydalana olish	
		Ishdan oldin vositalarni ko'zdan kechirish, shikastlangan yoki iflos vositalarni almashtirish	
		Qayta ishlatilishi mumkin bo'lgan vositalarni yuvish, quritish va belgilangan joyda saqlashni amalga oshirish	
		SHMVni to'g'ri joyda saqlash, tozalikni ta'minlash va ishdan so'ng qayta joyiga qo'yish	
		Bilimlar:	
		Mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga	
		Shaxsiy muhofaza vositalarining turlari	
		Polni pardoqlashda niqoblardan foydalanish tartibi	
		Maxsus ish kiyimi teri va kiyimlarni ifloslanish, yonish yoki yupqa moddalardan saqlash qoidalariga	
		Kimyoviy moddalar, pardoq materiallari va ularning ta'siri haqida asosiy ma'lumotlar	
	A1.02.2 Kimyoviy va yonuvchi moddalar bilan ishlashda xavfsizlik talablariga rioya qilish	Mehnat harakatlari:	
		1. Kimyoviy moddalarni ishlatishdan oldin maxsus texnik ma'lumot varaqasini o'qish va tushunish.	
		2. Moddalarni faqat belgilangan, ventilyatsiya qilingan joyda va shaxsiy muhofaza vositalarida ishlatish.	
		3. Yong'in xavfi yuqori moddalarni alohida, belgilangan joyda saqlash va ular bilan ishlaganda yong'in o'chirgich tayyor holda bo'lishiga ishonch hosil qilish.	
		4. Ish joyini xavfsiz holatga keltirish (yonuvchi moddalar yaqinida ochiq alanga va uchqun chiqaruvchi asboblarni olib tashlash).	
		5. Kimyoviy moddalar saqlanayotgan idishlarning belgisi, ishlatish va saqlash shartlari bilan tanishish	

		6. Ishlash uchun mo'ljallangan muhofaza vositalarini (niqob, qo'lqop, ko'zoynak, maxsus kiyim) tekshirib, to'g'ri kiyish. Ko'nikmalar: Kimyoviy moddalarning xavfli xususiyatlarini aniqlash va ular bilan to'g'ri ishlash Yonuvchi moddalarni xavfsiz saqlash va ishlatish Shaxsiy muhofaza vositalaridan to'g'ri foydalangan holda kimyoviy moddalar bilan xavfsiz ishlash Niqob, qo'lqop, ko'zoynak va maxsus kiyimlarni xavf darajasiga mos holda to'g'ri kiyish. O't o'chirgichlardan foydalanish va yong'in yuzaga kelganda birinchi choralarni ko'rish Bilimlar: Kimyoviy va yonuvchi moddalarning turlari va ularning inson salomatligi va muhitga ta'siri Niqob, respirator, ko'zoynak, qo'lqop va maxsus kiyimlarning turlari va qo'llanilishi Xavfsiz ishlash qoidalari va shaxsiy muhofaza vositalari Yong'in xavfi va favqulodda holatlarda harakat qilish tartibi
	A1.03.2- Ventilyatsiyani ta'minlash, moddalarni belgilangan joyda saqlash va ishlatish, yong'in xavfsizligi talablarini bajarish	Mehnat harakatlari: 1. Ish boshlashdan oldin ish joyida tabiiy yoki sun'iy ventilyatsiyaning ishlash holatini tekshirish va havo almashinuvini ta'minlash. 2. Yonuvchi yoki kimyoviy moddalarni ishlatishdan oldin ularni belgilangan, xavfsiz joydan olib, ish tugagach, tegishli konteynerlarda qayta joyiga qaytarish. 3. Yong'in xavfsizligi vositalarining (o't o'chirgich, qum qutisi, xavfsizlik belgilarining) mavjudligi va tayyor holatda ekanligini nazorat qilish. 4. Yong'in o'chirish vositalarining joylashuvini bilish va ularni ishga tayyor holda saqlash. 5. Isitish yoki yong'in xavfi bo'lgan joylarda ochiq alangadan foydalanmaslik. 6. Favqulodda holatlarda ventilyatsiya va yong'in o'chirish choralarni tezkor qo'llash. Ko'nikmalar: Ish joyida ventilyatsiya tizimini tekshirish va samarali havo aylanishini ta'minlash Qo'shimcha shamollatish yoki ishni vaqtincha to'xtatish to'g'risida qaror qabul qilish. Yonuvchi va kimyoviy moddalarni xavfsiz saqlash va ishlatish Yong'in xavfsizligi talablariga amal qilish va favqulodda vaziyatda to'g'ri harakat qilish Bilimlar:

		Ish joyida ventilyatsiyaning turlari (tabiiy va majburiy)
		Yonuvchi va kimyoviy moddalarni saqlash va ishlatish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari va o't o'chirish vositalaridan foydalanish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ishchi mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalariga qat'iy rioya qilish uchun shaxsan javobgar hisoblanadi
		2. Xavfsiz ish sharoitini ta'minlash, shaxsiy muhofaza vositalaridan to'g'ri foydalanish va boshqalarning xavfsizligiga ham e'tibor berish majburiyatiga ega
		3. Xavfli holatlar, nosoz jihozlar yoki yong'in holati kuzatilsa, bu haqda darhol rahbariyatga yoki mas'ul shaxslarga xabar berish mas'uliyatini oladi
		4. Ishchi ish jarayonida xavfsizlik talablariga murakkab vaziyatlarda ham mustaqil qaror qabul qila olishi kerak
A2.2- Ish joyini tayyorlash hamda pol yuzasini tekshirish va tayyorlash	A2.01.2- Asbob-uskunalar va pardozlovchi materiallarni qabul qilish, tekshirish va joylashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Asbob-uskunalar va pardozlovchi materiallarni qabul qilishda ularning miqdori va holatini hujjatlar asosida tekshirish
		2. Uskunalar va materiallarni vizual ko'rikdan o'tkazib, nosozlik yoki shikastlanishlar mavjudligini aniqlash
		3. Tekshirilgan asbob-uskunalar va pardoz materiallarini ish joyida to'g'ri va xavfsiz joylashtirish
		4. Qabul qilingan materiallar miqdorini tekshirish (o'lchash, sanash)
		5. Uskunalar va moddalarda tashqi shikastlar (yoriq, ifloslanish) bor-yo'qligini ko'zdan kechirish
		6. Asbob-uskunalar ish turiga va chastotasiga qarab maxsus shkaf, stellaj yoki verstaklarga joylashtirish
		7. Har bir material va asbobga tegishli belgi (nomi, ishlatish tartibi, muddati) qo'yish
		8. Asboblarni ishdan so'ng tozalash va saqlash uchun maxsus quti, xalta yoki shkafga joylashtirish
		Ko'nikmalar:
		Keltirilgan buyumlarni hisobga olish, qabul qilinish hujjatlari bilan solishtirish va tegishli tartibda rasmiylashtirish
		Shikastlangan, nosoz yoki ishlatib bo'lgan vositalarni ajratib olish va tegishli shaxslarga ma'lum qilish
		Topshirish-qabul qilish dalolatnomasi, ruxsatnomalar bilan ishlay olish
		Lak, yelim, bo'yoq moddalarni vizual holati va yaroqlilik muddati bo'yicha baholash
		Ergonomika va mehnat xavfsizligi talablariga muvofiq ravishda joylashtirish, ish jarayonida qulay foydalanishni ta'minlash
		Bilimlar:

		Asbob-uskunalar va pardo materiallarining turlari va ularning vazifalari
		Materiallarni yopiq idishlarda saqlash, havodan himoyalash, quritish kabi sanitariya va gigiyena talablari
		Materiallarni saqlash harorati, namlikdan himoya qilish, og'ir buyumlarni past joyga joylashtirish kabi asosiy qoidalar
	A2.02.2- Ish joyini tozalash va ish uchun zarur sharoitlarni yaratish (chiqindilarni olib tashlash, ish maydonini belgilash)	Mehnat harakatlari:
		1. Ish jarayonida yuzaga kelgan chiqindilarni yig'ish va belgilangan chiqindilar idishlariga xavfsiz tarzda olib tashlash
		2. Ish maydonini yuvish, va quruq-nam tozalash usullari orqali umumiy ozodalikni ta'minlash
		3. Ish uchun mo'ljallangan hududni belgilash va asbob-uskunalarini joylashtirish orqali xavfsizlik zonasini tashkil qilish
		4. Lak yoki yelim, to'kilgan bo'lsa, muhitga zarar yetkazmaslik uchun maxsus tozalash vositalaridan foydalanish
		5. Ish joyi atrofidagi odamlarni xavf haqida ogohlantirish ("Ish ketmoqda", "Kirmang" kabi yozuvlar)
		Ko'nikmalar:
		Ish joyini sanitar talablarga muvofiq holda tozalash
		Maishiy, qurilish yoki xavfli chiqindilarni turiga qarab alohida to'plash va chiqarib tashlash
		Asbob-uskunalarini to'g'ri joylashtirish, faoliyat hududini aniq belgilash va uni xavfsiz holda tayyorlash
		Pardo materiallari (lak, yelim, bo'yoq) to'kilgan joylarni maxsus tozalagichlar bilan xavfsiz usulda tozalash
		Bilimlar:
		Ish joyi gigiyenasi va sanitariya talablari
		Chiqindilarni tasniflash va ularni xavfsiz o'tkazish qoidalari
		Oddiy maishiy, pardoqlovchi moddalar (lak, yelim, bo'yoq) qoldiqlari, yonuvchi yoki zaharli chiqindilar haqida
		Qayta ishlanishi mumkin bo'lgan materiallar (bosh bo'sh idishlar) va utilizatsiya qilish lozim bo'lgan moddalarni farqlay olish tartibi
		Ish maydonini tashkil etish va xavfsiz ish sharoiti yaratish metodikalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Ish boshlashdan oldin tabiiy yoki sun'iy ventilyatsiya tizimlarini tekshirish va havo aylanishini ta'minlash

	A2.03.2- Havo aylanishini ta'minlash, xavfsizlik vositalarini tayyorlash va ish jarayoni uchun zarur muhitni tashkil etish	2. Shaxsiy va umumiy xavfsizlik vositalarini (o't o'chirgich, niqob, qo'lqop, ko'zoynak) tayyor holatga keltirish 3. Ish muhitini xavfsiz va qulay holatga keltirish uchun uskunalarni joylashtirish va harakat yo'llarini ochiq qoldirish 4. Ish joyini chiqindilardan tozalash, ortiqcha buyumlarni olib tashlash 5. Shaxsiy muhofaza vositalarining tozaligi va butunligini ta'minlash Ko'nikmalar: Niqob, respirator, qo'lqop, ko'zoynak, maxsus kiyimlarni ish sharoitiga mos holda tanlash Tabiiy va sun'iy ventilyatsiya turlarini tanib olish va to'g'ri qo'llash Shaxsiy muhofaza vositalarini aniq tanlash, tekshirish va to'g'ri qo'llash Ish muhitini tashkil etishda xavfsizlik va ergonomika qoidalariga amal qilish Ishdan oldin va keyin vositalarni ko'zdan kechirish, shikastlangan vositalarni almashtirish Bilimlar: Xavfsizlik vositalarining turlari, ularning funksiyalari va qo'llash qoidalar Tabiiy va majburiy ventilyatsiya o'rtasidagi farqni aniqlash usullari Havoning tozaligini va havo oqimini saqlashning ahamiyati Ish muhitini tashkil etishda xavfsizlik standartlari va mehnat muhofazasi talablari
	A2.04.2- Pol yuzasining texnik holatini vizual va asboblarda yordamida tekshirish hamda yoriq, namlik darajasi va boshqa nuqsonlarni aniqlash	Mehnat harakatlari: 1. Pol yuzasini vizual ko'rikdan o'tkazish va ko'zga tashlanadigan nuqsonlarni (yorilmalar) aniqlash 2. Namlik darajasini o'lchash uchun maxsus asboblardan foydalanish (namlik detektorlari, gigrometrlar) 3. Aniqlangan nuqsonlar va omillar haqida hisobot tayyorlash va ularni bartaraf etish choralarini belgilash 4. Yoriqlar, teshiklar, shikastlangan joylar (betondagi parchalanishlar) ni aniqlash Ko'nikmalar: Vizual tekshirish usullarini qo'llash va pol yuzasidagi nuqsonlarni aniqlash Pol namligini aniqlash uchun texnik vositalardan to'g'ri foydalanish Tekshirish natijalarini to'g'ri qayd etish va zarur tadbirlarni aniqlash

		Yoriqlar, cho'kishlar, teshiklar, yaltiroq yoki siljuvchan joylarni ko'z bilan aniqlash
		Qoplama sifati, tuzilish, ifloslik yoki namlik belgilariga ko'ra xulosa chiqarish
		Bilimlar:
		Pol yuzasining turlari va ularning texnik holatini baholash mezonlari
		Namlik darajasini o'lchash asboblari va ularning ishlash usullari
		Beton, sement, fanera, parketa, linoleum va boshqa pol qoplamalarining xossalari
		Turli yuzalarda ko'p uchraydigan nuqsonlar (yoriqlar, cho'kishlar, deformatsiya, namlik singishi)
		Poldagi oqsoqarlik, yorilmalar va boshqa nuqsonlarni aniqlash va bartaraf etish usullari
	A2.05.2- Pol yuzasini tahlil qilish asosida pardozirovchi materiallarni tanlash, ishlash rejasini belgilash va tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish va zarur tavsiyalar berish	Mehnat harakatlari:
		1. Tahlil qilingan pol yuzasining texnik holati va nuqsonlari asosida mos pardozirovchi materiallar turini tanlash
		2. Parketlash va pardozirovchi ishlar rejasini tuzish, bosqichlarini aniq belgilash va ish joyida tasdiqlash
		3. Tekshiruv natijalarini qayd etish va ular asosida ish jarayonini takomillashtirish uchun tavsiyalar tayyorlash
		4. Vizual va asboblarda yordamida pol yuzasining holatini tekshirish (yoriqlar, namlik, tegizlik va h.k.)
		5. Aniqlangan nuqsonlarni qayd etish va belgilovchi vositalar bilan ish joyini ajratish
		6. Tanlangan materialning ishlash vaqti, qotish muddati va ishlov berish shartlarini ko'rib chiqish
		Ko'nikmalar:
		Pol yuzasining holatiga muvofiq pardozirovchi materiallarni to'g'ri tanlash
		Ishlash rejasini tuzish va bosqichlarni samarali tashkil etish
		Tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish va tavsiyalar berish
		Asboblarda bilan yuza holatini baholash ko'nikmasi reyka, daraja va nivelirlardan foydalanib tahlil qilish
		Pol yuzasidagi nuqsonlarni aniqlash va tavsiflash (yoriq, cho'kish, namlik, g'uborli yoki yaltiroq yuza)
		Bilimlar:
		Pol yuzasining turlari va ularga mos pardozirovchi materiallar xususiyatlari
		Ish rejasini tuzish prinsiplari va bosqichlari
		Tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish talablari va tavsiyalar berish usullari
		Yoriqlar, namlik, cho'kishlar va boshqa nuqsonlarning turlari va sabablari

		Har bir materialning ishlatish sharoiti, qurish vaqti, mustahkamligi, namlikka chidamliligi
		Pol yuzasiga mos materialni tanlash mezonlari (nam yuza, tegizlik darajasi, yuklama bo'yicha)
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish joyini tayyorlashda mas'uliyat – ish maydonini tozalash, asbob-uskunalarni o'rinli joylashtirish va xavfsizlik talablariga rioya qilishda javobgarlikni o'z zimmasiga olish
		2. Pol yuzasini tekshirish va tayyorlashda mustaqillik – yuzani vizual va texnik jihatdan aniq baholash, nuqsonlarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish choralarini mustaqil belgilash
A3.2- Pardozlov-chi materiallarni tayyorlash va polga qo'llash	A3.01.2- Pol qoplamasiga mos bo'lgan pardozlovchi materiallarni (lak, bo'yoq, vosita va h.k.) aralashmalarni tanlash va retsepturaga muvofiq ravishda tayyorlash	3. Xavfsizlik qoidalariga amal qilishda mas'uliyat – ish jarayonida mehnat muhofazasi va xavfsizlik normalariga qat'iy rioya qilish, o'z hamda hamkasblarning sog'lig'i va xavfsizligini ta'minlashga mas'ullik his qilish
		Mehnat harakatlari:
		1. Pol turi va texnik holatiga muvofiq pardozlovchi materiallarni tanlash
		2. Retsepturaga muvofiq aralashmalarni aniq miqdorda va to'g'ri tartibda aralashtirish
		3. Tayyorlangan pardozlovchi aralashmani sifat jihatidan tekshirish va ishga tayyorlash
		4. Pol qoplamasining turini aniqlash (beton, fanera, yog'och, linoleum va h.k.)
		5. Tanlangan mahsulotning yaroqlik muddati va saqlash holatini tekshirish
		Ko'nikmalar:
		Pol turi va xususiyatlarini hisobga olgan holda pardozlovchi materiallarni tanlash
		Retsepturaga muvofiq aralashmalarni to'g'ri tayyorlash va aralashtirish
		Tayyorlangan moddalarning sifatini baholash va ularni ishga tayyorlash
		Polning holatini tahlil qilib, mos material turini tanlay olish (suvga chidamli lak, etiketkada ko'rsatilgan namlik darajasiga mos bo'yoq)
		Material pasportini tushunib o'qish va undagi texnik ma'lumotlar asosida xulosa chiqarish
		Bilimlar:
		Turli pol (beton, yog'och, linoleum, mozaika) qoplamalari va ularga mos pardozlovchi materiallar xususiyatlari
		Pardozlovchi aralashmalarning sifatini tekshirish usullari va talablari
		Pardozlovchi materiallarni tayyorlashda qo'llaniladigan reseptura va aralashtirish usullari

		Pol yuzasining namligi, singuvchanligi pardo material tanloviga qanday taʼsir qilishi
		Turli qoplamalar uchun mos pardo materiallari (lak, eritma, emal, polimerlar)
		Aralashma tayyorlashda qoʻllaniladigan uskunalar (qoʻl mikserlari, meshalkalar)
		Ventilyatsiya, yongʻin xavfsizligi va birinchi yordam
		Shaxsiy muhofaza vositalaridan foydalanish talablari (niqob, koʻzoynak, qoʻlqop)
	A3.02.2- Pardo materiallarini bir xil massali va quvvatli holatga keltirish, zarur boʻlsa filtratsiya yoki suyultirish ishlarini olib borish	Mehnat harakatlari:
		1. Pardo materiallarni aralashtirib, bir xil massaga erishish uchun texnik vositalardan foydalanish
		2. Moddani sifatini yaxshilash uchun filtratsiya qilish va zarur boʻlganda suyultirish ishlarini bajarish
		3. Tayyorlangan aralashmaning bir xilligi va sifatini nazorat qilish
		4. Modda pasportida koʻrsatilgan aralashtirish va suyultirish talablari bilan tanishish
		5. Ishlatishdan oldin moddaning yaroqlik muddati va saqlash sharoitini tekshirish
		Koʻnikmalar:
		Pardo materiallarni bir xil massaga keltirish uchun aralashtirish usullarini qoʻllash
		Filtratsiya va suyultirish jarayonlarini toʻgʻri amalga oshirish
		Mahsulot sifatini nazorat qilish va standartlarga muvofiqligini baholash
		Pardo materiallarini asboblarda (qoʻl aralashtirgich, elektromeshalka) yordamida toʻgʻri aralashtirish
		Shaxsiy muhofaza vositalarini (qoʻlqop, niqob, koʻzoynak, maxsus kiyim) toʻgʻri va doimiy foydalanish
		Bilimlar:
		Pardo materiallarning fizik kimyoviy xususiyatlari va ularni bir xillashtirish usullari
		Filtratsiya va suyultirish jarayonlari, ularning maqsadi va texnik jihatlari
		Sifat nazorati usullari va mahsulotning standartlarga muvofiqligini baholash mezonlari
		Turli xil pardo materiallari (lak, emal, polimer qoplamalar)ning tarkibiy qismlari va qoʻllanish sohalari
		Aralashtirish tartibi
	A3.03.02 - Asbob-uskunalar (valikda, sepish qurilmasi) orqali materiallarni yuzaga teng va bir xil tarzda yotqizish	Mehnat harakatlari:
		1. Asbob-uskunalarini (valik, pichoq, sepish qurilmasi va h.k.) ishga tayyorlash va tekshirish
		2. Pardo materiallarni asboblarda yordamida pol yuzasiga teng va tekis qoplamalar shaklida yotqizish
		3. Qoplamani yotqizish jarayonida asboblarni toʻgʻri boshqarish va materialning sifatini nazorat qilish

		4. Pardozlovchi moddani (lak, bo'yoq, qoplama) texnik talablarga muvofiq ravishda aralashtirish
		5. Tayyor aralashmaning quyuqligi, rangining birxilligi, cho'kindisiz holatini tekshirish
		Ko'nikmalar:
		Asbob-uskunalarni to'g'ri tanlash va ishlatish
		Materiallarni pol yuzasiga tekis va teng qoplash uchun asboblarni samarali qo'llash
		Ish jarayonida sifat nazoratini amalga oshirish va asboblarni boshqarish
		Pardoz moddalarini (lak, bo'yoq, emulsiya) texnik hujjatlar asosida retsepturaga muvofiq ravishda tayyorlash
		Aralashma tayyor bo'lganidan so'ng xususiyatlarini baholash (quyuqlik, birxillik, cho'kindisizlik)
		Bilimlar:
		Asbob-uskunalarining turlari va ishlash usullari
		Pardozlovchi materiallarni pol yuzasiga teng va tekis yotqizish texnologiyalari
		Sifat nazorati va ish jarayonini muvofiqlashtirish qoidalari
		Turli pardozlovchi materiallar (laklar, bo'yoqlar, emallar, emulsiyalar, polimerlar)ning xususiyatlari
A3.04.2- Qatlamlarni tabiiy yoki sun'iy sharoitda quritish, zarurat bo'lsa qo'shimcha qatlamlar yotqizishga tayyorlash		Mehnat harakatlari:
		1. Qatlamlarni quritish uchun ish joyini va quritish sharoitlarini tayyorlash
		2. Qatlamlarni quritish jarayonini kuzatish va nazorat qilish
		3. Quritilgan qatlamlar holatiga qarab, zarur bo'lsa qo'shimcha pardozlovchi qatlamlar yotqizishga tayyorlash
		4. Qurib bo'lgan qatlamni chiqindilar, chang, zarralardan tozalash
		5. Qatlam yuzasini vizual tekshirish namlik, qurimagan joylar bor yo'qligini aniqlash
		6. Shaxsiy muhofaza vositalarini (qo'lqop, respirator, ko'zoynak) tayyorlash va kiyish
		Ko'nikmalar:
		Tabiiy va sun'iy quritish usullari o'rtasida farqni tushunish va sharoitga mos usulni tanlash, quritish jarayoni uchun zarur muhitni yaratish
		Qatlamlarning namlik darajasini va quritish vaqtidagi o'zgarishlarni aniqlash, kerakli o'zgartirishlarni amalga oshirish
		Qatlamning holatiga qarab, kerakli moddalarni tanlash, aralashtirish va ishga tayyorlash

		Qatlamning qurish holatini vizual va tagmatrik tekshirish (yopishqoqligi, namligi, iz qolish-qolmasligini aniqlash)
		Sun'iy quritishda (isitish qurilmalari, shamollatkichlar) dan xavfsiz va samarali foydalanish
		Bilimlar:
		Tabiiy va sun'iy quritish usullari, ularning qo'llanilishi va texnik jihatlari
		Qatlamlarning quritishdagi namlik parametrlari, kerakli quritish vaqti va quritish jarayoniga ta'sir etuvchi omillar
		Qo'shimcha qatlamlarning maqsadi, turlari va ularni ishlash usullari
		Turli pardoziy moddalar (lak, bo'yoq, emulsiya va h.k.)
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Pardoziy materiallarni to'g'ri tanlash, aralashtirish va pol yuzasiga sifatli qo'llash uchun mas'ullik
		2. Har bir bosqichda ishning yuqori darajada bajarilishini ta'minlash kerak
		3. Xavfsizlik qoidalari va mehnat muhofazasi talablariga qat'iy rioya qilish, kimyoviy moddalar bilan ishlashda ehtiyotkorlikni saqlash
		4. Asbob-uskunalar to'g'ri ishlatish: Pardoziy materiallarni tayyorlash va qo'llashda asbob-uskunalar to'g'ri va xavfsiz ishlatish uchun mas'ullik
		5. Muammolarni tezda aniqlash va hal etish
		6. Ish jarayonida paydo bo'lishi mumkin bo'lgan texnik yoki sifat muammolarini o'z vaqtida aniqlash va tegishli choralar ko'rish
A4.2- Qoplama sifatini nazorat qilish	A4.01.2- Pol yuzasidagi tengsizliklar, nuqsonlar (quyoshda yaltirash, havo pufakchalari, qavarish) va material tarqalishini ko'z bilan va zarur asboblar yordamida baholash	Mehnat harakatlari:
		1. Pol yuzasini vizual ko'rikdan o'tkazish
		2. Asboblarning yordamida pol yuzasining tengsizliklari va tarqalishini o'lchash
		3. Baholash natijalarini hujjatlashtirish va ularga asosan ta'mir yoki qayta pardoziy choralarini belgilash
		4. Pol yuzasini chiqindi, chang va boshqa xalaqit beruvchi moddalardan tozalash
		5. Yuzadagi pardoziy qatlamini ko'proq ko'rish uchun yetarli darajada yorug'lik (tabiiy yoki sun'iy) tashkil etish
		Ko'nikmalar:
		Pol yuzasidagi nuqsonlarni ko'z bilan aniqlash va ularni tasniflash, ularning turlari va sabablarini aniqlash
		Tengsizlik va tarqalishni aniqlash uchun zarur bo'lgan asboblardan to'g'ri foydalanish, o'lchovlarni aniq va ishonchli olish
		Tekshirish natijalarini aniq va tizimli hujjatlarga kiritish, ish jarayonini to'g'ri kuzatish
		Yuzani turli yorug'lik burchaklarida kuzatish orqali yaltirash, iz qolish va notekislikni aniqlash

		Nuqsonlar joylashuvini to'g'ri ajratib, belgilab chiqish
		Bilimlar:
		Pol yuzasidagi nuqsonlar turlari
		Pol yuzasining tengsizliklari va tarqalishini o'lchash usullari
		Pol yuzasini tekshirish va baholashning texnik va sifat standartlari
		Turli pardoziy materiallarining (lak, bo'yoq, emulsiya) yuzadagi qurishi va yaltirash darajasi
		Qatlam qalinligi, uning strukturasi va ta'sir etuvchi omillar (namlik, harorat, yuza holati)
	A4.02.2- Har bir qatlamning qurish darajasini, qattqlik, sifatini tekshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Qatlamning qurish darajasini baholash (vizual va asboblar yordamida)
		2. Qatlamning yonma-yon tarqalish va qalinligini tekshirish
		3. Qatlamning pastki yuzaga qanchalik yaxshi chapishganini tekshirish
		Ko'nikmalar:
		Vizual (qo'l bilan tekshirish) usullar orqali qanchalik qurib bo'lganini aniqlash
		Namlik o'lchagichlar va termik asboblar bilan ishlash
		Pardoziy moddasi va yuza o'rtasidagi adgeziya sifatini baholash
		Yuzani barmoq yoki shpatel bilan yengil tekshirish, qatlam qurib-qurimaganini aniqlash
		Qatlamni qirgish, chizish, bosish kabi usullar bilan tekshirish (shpatel, pichoq, maxsus asbob yordamida)
		Qatlamni vizual va mexanik usullar orqali baholash va zarur holda uni hujjatlashtirish
		Bilimlar:
		Qatlam qurish jarayoni, vaqt va muhit omillari
		Yuza bilan moddaning chapish prinsiplari
		Qoplama qalinligi, teng tarqalish va umumiy sifat standartlari
		Qo'llanilayotgan pardoziy materialining (lak, bo'yoq, epoksid, emulsiya) qurish vaqti va shartlari (harorat, namlik, ventilyatsiya)
		Qatlamning qattqlik darajasi va uni tekshirish usullari
	A4.03.2- Noto'g'ri pardoziy uchastkalarini qayta ishlash, qayta qoplash yoki texnik tuzatish ishlarini amalga oshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Nuqsonli uchastkalarini aniqlash va belgilash
		2. Qoplamani qisman yoki to'liq olib tashlash (zarurat bo'lsa)
		3. Qayta pardoziy va sifatni tekshirish
		4. Pol yuzasini vizual tekshirish asboblar yordamida nuqsonlarni aniqlash
		5. Aniqlangan nuqsonli joylarni chiziqli yoki lenta bilan belgilash

		6. Belgilangan nuqsonli joyni tozalash (chang kirdan tozalash)
		Ko'nikmalar:
		Kamchiliklarni to'g'ri baholay olish, ularning sabablarini tushunish va to'g'ri yechim tanlash
		Asboblar (shlifovka uskunalari, skrebok, burg'u, ventilyatorlar) bilan ishlashda amaliy mahorat
		Yangi yotqizilgan qatlamning o'lchami sifatini baholay olish
		Poldagi pardoz qatlamidagi vizual yoki texnik nuqsonlarni (yaltirash, qavarish, pufakcha, tarqalishda nomutanosiblik va h.k.) tez va aniq tanib olish
		Asboblar yordamida (lineyka, adgezimetr, shlifovka tekshiruvchilari) texnik holatni tekshira olish
		Bilimlar:
		Quruqlik vaqti, qayta ishlashga yaroqli holati
		Qoplamani ta'mirlash va tiklash bo'yicha milliy va sohaviy me'yorlar, masalan: GOST, SHNK kabi hujjatlar
		Qayta pardozlash jarayonida xavfsizlik va ekologik talablar
		Turli xil pardoz materiallari (lak, bo'yoq, emulsiya)
		Qayta ishlashda qo'llaniladigan moddalar
		Qatlam to'liq qurganini aniqlash usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish jarayonida qo'llangan pardoz materiallari va qoplamalarning talab etiladigan texnik, estetik va ekologik standartlarga to'liq javob berishini ta'minlash
		2. Nuqsonlarni aniqlash va ularni tezkor bartaraf etish bo'yicha o'z vaqtida qaror qabul qilish
		3. Qoplamada aniqlangan kamchiliklar boshqa ustalar ishiga ta'sir qilmasligi uchun javobgarlikni his qilish, zarur bo'lsa qayta pardoz yoki texnik tuzatish ishlarini boshlash
Texnik va/yoki texnologik talab	Rolik (valik) — Lak va bo'yoq moddalarini yuzaga teng tarqatish. Chetga va shpatel — Qiyin yetishadigan joylarga pardoz moddasini surtish. Sepuvchi qurilma (raspylitel) — Suyuq moddalarni bir xilda yuzaga sepish uchun. Mikser yoki aralashtirgich — Pardoz moddalarini bir xil massali holga keltirish. Niqob (respirator) — Kimyoviy moddalardan himoya qilish Qo'lqoplar — Terini moddalardan va mexanik ta'sirdan saqlash. Maxsus kiyim va ko'zoynak — Kasbiy gigiyena va xavfsizlikni ta'minlash. Ventilyatsiya tizimi — Ish joyida havo aylanishini ta'minlash.	

Kasbning nomi:	Parketchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	71220	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Parket pollarni yotqizish va ta'mirlash bo'yicha 6 oydan kam bo'lmagan tajriba talab etiladi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga muvofiq, ushbu kasbda faoliyat yuritish uchun shaxs kamida 18 yoshga to'lgan bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan), shuningdek navbatdan tashqari tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan) o'tish. Ish faoliyatiga xalaqit beradigan doimiy kasalliklar yoki nogironlikning mavjud emasligi. Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik texnikasi talablari bo'yicha malaka oshirish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, ish joyida mustaqil ishlash uchun ruxsat olish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli nazariy va amaliy mashg'ulotlardan so'ng elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlarini ishlatish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini sinovdan o'tkazish va elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlari bilan ishlashga ruxsat olish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish. Balandlikda ishlar olib borilgan taqdirda balandlikda ishlashga ruxsatning mavjudligi. Parket turlari va yotqizish texnologiyalarini bilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1)O'rta maxsus ta'lim 2)Umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
	O'qitish natijalari	
	Mehnat harakatlari:	
	1. Pol yuzasini dastlabki vizual tekshiruv va tozalashga tayyorlash	

B1.3- Pol yuzasini parket yotqizish uchun tayyorlash	B1.01.3- Pol yuzasini mexanik va qo'l usulda tozalash, chiqindilarni olib tashlash	2. Qo'l va mexanik tozalash uskunolari orqali yuza tozalash ishlarini amalga oshirish
		3. Chiqindilarni yig'ish va xavfsiz utilizatsiya qilish
		4. Cho'tka va boshqa vositalar bilan mayda chiqindilarni yig'ish
		5. Ish boshlashdan oldin pol yuzasini vizual tekshirish: mexanik chiqindilar (parcha, bo'lak, metall buyumlar), qiyin ajralishi mumkin bo'lgan yopishgan moddalar, tosh yoki qurilish qoldiqlarini aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Asbob-uskunalaridan to'g'ri va samarali foydalanish
		Mexanik yoki qo'l tozalash qaysi holatda to'g'ri kelishi, modda turiga qarab yondashishni aniqlash
		Chiqindilarni ajratish, yig'ish va belgilangan qoidalarga asosan tashish
		Pol yuzasidagi namlik, shikastlanish, bo'yoq qoldiqlari, parcha va qipidlarni vizual aniqlay olish
		Yuzaga ziyon yetkazmasdan qattiq yopishgan moddalarni tozalash
		Bilimlar:
		Pol turlari va tozalash texnologiyalari
		Asbob-uskunalarini tuzilishi, ishlash prinsiplari va ehtiyot choralari
		Mehnat muhofazasi, sanitariya va chiqindilarni boshqarish qoidalari
		Turli xil pol yuzalarining (beton, yog'och, fanera va h.k.) xususiyatlari
		Yuzadagi iflosliklarning (lak, yog', qurilish shlaki, toshcha va h.k.) turlari
	B1.02.3- Poldagi tekissizlik, yorilmalar va namlik darajasini aniqlash va baholash	Mehnat harakatlari:
		1. Pol yuzasini vizual tekshirish va nuqsonli uchastkalarni belgilash
		2. Asboblarni yordamida yuza tekisligini va namlik darajasini o'lchash
		3. Aniqlangan nuqsonlarni hujjatlashtirish va baholash natijalari bo'yicha qaror chiqarish
		4. Yoriqlar, parcha ko'tarilishlari kabi ko'zga ko'rinadigan nuqsonlarni aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Pol yuzasining har bir qismida asbob yordamida aniq va ishonchli natijalarni olish, natijalarni taqqoslash
		Tashqi ko'rinish va o'lchamga qarab nuqsonning qaysi turga kiradiganligini farqlay olish

		Natijalarni rasmiy hujjatga yozish, fotofiksatsiya qilish va ish yuritish uchun tavsiyalar shakllantirish Pol yuzasidagi yoriqlar, shikastlanishlar, namlik dog'larni ko'z bilan aniqlab, to'g'ri baholay olish Yuzani diqqat bilan kuzatish va shu nuqsonlarni pardoqlash jarayoniga ta'sirini baholay olish Aniqlangan nuqsonlarni chiziq, doira, rangli lenta yordamida yuzada belgilash Bilimlar: Pol materiallarining xususiyatlari va standart nuqson turlari O'lchov asboblari va ulardan xavfsiz foydalanish usullari Qabul qilingan qurilish normalari va pardoqlash standartlari Pol to'liq qurmagan bo'lsa, pardoq moddalari bilan ishlash tartibi
	B1.03.3- Zarur hollarda nivelirovka qilish, fanera yotqizish yoki qoplamani tayyorlovchi moddalar bilan ishlov berish	Mehnat harakatlari: 1. Qoplama qilinadigan yuzani tekshirib chiqish va notekis joylarni aniqlash 2. Nivelir vositasida yuzani tekislash (massani surtish yoki fanera o'rnatish) 3. Tayyorlovchi moddalar (gruntovka, shpaklyovka) bilan yuzaga ishlov berish 4. Pol yuzasini vizual va asboblari yordamida tekshirish yoriqlar, namlik darajasini baholash 5. Tayyorlovchi aralashma (shpaklyovka yoki nivelirlovchi qoplama) tayyorlash 6. Kimyoviy moddalar bilan ishlayotganda qo'lqop, niqob, ko'zoynak kabi SHMVdan foydalanish Ko'nikmalar: Yuzani ko'z bilan diqqat bilan ko'zdan kechirish, darajalar, yoriqlar, chuqurliklar yoki balandlik farqlarini aniqlash Asboblarga texnik xizmat ko'rsatish (masalan, nivelirni nol holatiga keltirish, tozalash) Qotish vaqtiga rioya qilish, xavfsizlik talablariga muvofiq ishlash, tekis va tayyorlangan yuza yaratish Reyka, nivelir, o'lchovchi shablonlar yordamida tekisliklarni aniqlay olish Ventilyatsiya, yong'in xavfsizligi va sanitariya talablariga rioya qilish Shaxsiy muhofaza vositalaridan to'g'ri foydalanish Bilimlar: Yuza tayyorlash texnologiyasi va nivelirovka usullari

		Qoplama turlariga qarab qanday tayyorlovchi moddalar
		Asbob-uskunalar va xavfsizlik qoidalari
		Pol yuzasining holati (tekisligi, namlik darajasi, mustahkamligi)ni baholash mezonlari
		Asboblarni tanlash va ulardan to'g'ri foydalanish (valik, shpatel, sepish qurilmalari)
		Shaxsiy muhofaza vositalaridan (qo'lqop, niqob, ko'zoynak) foydalanish tartibi
	Mas'uliyat mustaqillik: va	1. Yuzaning tekis, quruq va tayyor holatda bo'lishi uchun barcha bosqichlarni mas'uliyat bilan bajarish
		2. Tayyorlov ishining sifatsizligi parket yotqizishga salbiy ta'sir ko'rsatishini tushunish va bunday holatlarni oldini olish
		3. Asbob-uskunalaridan foydalanishda texnik xavfsizlik qoidalariga amal qilish
		4. Ximiyaviy moddalar (gruntovka, nivelir massalari) bilan ishlashda shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		5. Berilgan ish rejasi va vaqt grafigiga qat'iy rioya qilish
		6. Asboblarni va materiallarni tanlash, tayyorlash va ishlatishda boshqalarning yordamisiz qaror qabul qilish
B2.3- Parket taxtalarini yotqizish va mustahkamlash	B2.01.3- Parket turini va chizmalarini o'rganish, uskunalarni tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Parket turini va chizmalarini o'rganish, yo'nalish va uslubini aniqlash
		2. Loyiha talablariga asosan parket joylashishi uchun zarur o'lchovlarni aniqlash
		3. Ishga kerakli asbob-uskunalarini tayyorlash va xavfsiz holatda joylashtirish
		4. Chizmalar asosida ketma-ket joylashtirish yo'nalishini aniqlash (yorug'lik tushish yo'nalishi bo'yicha yotqizish)
		5. Parket yotqizish uchun kerak bo'ladigan asboblarni ro'yxat bo'yicha tekshirish
		6. Uskunalarining ishlash holatini tekshirish ta'mirlash yoki tozalash ishlarini bajarish
		7. Ish joyini xavfsizlik belgilarini o'rnatish
		Ko'nikmalar:
		Parket namunasini ajratish va chizmaga moslashtirish
		Chizmadan yo'nalishni aniqlash va belgilash
		Uslub va shaklga qarab parketni tanlash
		Qurilish-chizma hujjatlarini o'qish parket joylashuv sxemalari, o'lchamlar va o'rnatish yo'nalishlarini tushunish

		Chizmalarga asosan parket yotqizish ketma-ketligi, boshlang'ich nuqta va burchaklarni aniqlash
		Bilimlar:
B2.02.3- Parket taxtalarini yopishqoq moddalar yoki mexanik usullar bilan yuzaga yotqizish.		Parket turlari (yog'och, laminat, injenerlik parket) va ularning xususiyatlari
		Parket yoyish usullari (yolg'on yoki haqiqiy gilam, diagonal, mozaika)
		Chizma va loyihalarni o'qish asoslari
		Parketning turlari (injener parket, laminatsiya qilingan va h.k.)
		Parket yotqizishda ishlatiladigan asboblari va uskunalar turlari (valik, shpatel, yopishtirgich qurilma, qirg'ish asboblari va h.k.)
		Mehnat harakatlari:
		1. Yuzani tayyorlash (tozalash, quritish va tekislash)
		2. Yopishqoq modda (kley) yoki mexanik krepejlarni tayyorlash va qo'llash
		3. Parket taxtalarini to'g'ri yo'nalishda va bosim bilan joylashtirish
		4. Pol yuzasini chiqindilardan, changdan tozalash va namlik darajasini tekshirish
		5. Zarur bo'lsa, gruntovka moddasi bilan ishlov berish
		6. Fanera yoki asosiy qoplama tekisligini tekshirish (nivelirovka)
		Ko'nikmalar:
		Yuzani tekshirish, tekislash va namlik darajasini baholash
		Yuzani tozalash chang, kir va yopishishga xalal beradigan moddalardan xoli qilish
		Yopishqoq moddani bir xilda surtish va tez yopishish vaqtida ishlash
		Parketni chizma va yo'nalish bo'yicha aniq joylash va bosim bilan mahkamlash
		Yelim bilan ishlashda ko'zoynak va respirator taqish
		Bilimlar:
		Parket yotqizish uchun asos yuzaga qo'yiladigan texnik talablar
		Turli yopishqoq moddalar (kleylar) va ularning xususiyatlari
		Mexanik usullar (shtift, skoba, samorez) bilan ishlash asoslari
		Suv o'tkazmasligi, g'ovaklik va kley yopishishiga ta'sir qiluvchi omillar

		Mehnat harakatlari: 1. Parket yuzasini tekshirish va baland-past joylarni aniqlash 2. Chaplashtirish va tekislash uchun maxsus asboblardan to'g'ri foydalanib yuzani tekislash 3. Bo'sh joylarni to'ldirish, shpakl yoki yopishtiruvchi modda bilan bo'shliqni to'ldirish 4. To'ldirilgan joylarni yana shliflash, sathni tayyorlash 5. Parket yuzasini chizib yubormaslikka, maxsus himoya vositalaridan (changdan himoya, quloqqap, ko'zoynak) foydalanish Ko'nikmalar: Parket yuzasini kuzatib, notekis joylarni aniqlash Asboblardan to'g'ri foydalanib yuzani tekislash Bo'shliqlarga shpaklyovka moddasini bir tekis va oqilona ravishda surtish Parket yuzasini bosqichma-bosqich shliflash avval yirik fraksiyal, (quvm qog'oz) keyin mayda fraksiyal qog'ozlar bilan ishlash Parket taxtalarining baland va past joylarini aniqlab, ularni to'g'ri tekislash Tozalash vaqtida taxtalarni chiqarib yubormaslik Bilimlar: Parket yuzasidagi nuqsonlarni aniqlash usullari Chaplashtirish, tekislash va shpaklyovka moddalari turlari va xususiyatlari Asbob-uskunalar (maxsus stanok, shpatel) bilan xavfsiz ishlash qoidalari Yog'ochning to'qimasi, yo'nalishi, qattiqligi va kengayish xususiyatlari Turli parket turlarining (yaxlit, injener, laminat) yuzaga ta'siri Harorat va namlikning yog'och parketga ta'siri Chang, lak, shpaklyovka moddalari bilan ishlashda himoya vositalaridan foydalanish qoidalari (respirator, ko'zoynak, quloqqap)
		Mas'uliyat mustaqillik:
	va	1. Aniqlik va sifat uchun javobgarlik – parket yuzalari tekisligi va umumiy ko'rinishi uchun shaxsiy javobgarlik 2. Qoidalar va standartlarga rioya qilish – qurilish va interyer talablariga muvofiq ishlash, xavfsizlik qoidalari amal qilish 3. Muammolarni mustaqil hal qilish – yuzadagi nosozliklar, parket orasidagi bo'shliqlar kabi muammolarni o'z vaqtida aniqlab, yechim taklif qilish

B3.3- Yotqizilgan parketni pardozlash va yakuniy ishlov berish	B3.01.3- Parket yuzasini shliflash — birlamchi va yakuniy shliflov ishlarini amalga oshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Shliflov uskunalarini tayyorlash va xavfsiz holatda ishga tushirish
		2. Parket yuzasini qo'pol (birlamchi) tekislashni belgilangan yo'nalishda amalga oshirish
		3. Yakuniy shliflash orqali yuzani tekis, mayin va lakka tayyor holatga keltirish
		4. Shliflov o'tkaziladigan parket yuzasini tekshirish (bo'sh taxtalar, yoriqlar, chiqib turgan qismlar)
		5. Bo'sh taxtalarni qayta mahkamlash (kerak bo'lsa)
		6. Shliflovka mashinalarini tekshirish va to'g'ri shlif qog'ozini tanlash
		7. Shaxsiy himoya vositalarini kiyish: respirator, ko'zoynak, quloqqap va h.k
		Ko'nikmalar:
		Shliflov uskunalarini to'g'ri tanlash va samarali ishlatish
		Parketda chuqurlik qoldirmaslik uchun bosim va yo'nalishni nazorat qilish
		Qoplamanı tekis va sifatli sayqallash uchun bosqichma-bosqich ishlash
		Yo'nalishni noto'g'ri tanlashda parketda chiziqlar qolmasligi uchun diqqatli ishlash
		Yog'och to'qimasi (toqimasi) yo'nalishini aniqlash va shunga mos shliflovni amalga oshirish
		Shovqin, chang va vibratsiyadan himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish (respirator, ko'zoynak, quloqqap)
	B3.02.3 - Lak, vosita va himoya qoplamalarini teng qo'llash va qurish jarayonini nazorat qilish	Bilimlar:
		Shliflovchi jihozlari turlari, disklar va qo'shimchalarning vazifalari
		Yog'ochning namlikka, haroratga va mexanik ishlovga nisbatan reaksiyasi
		Sifatli shliflov natijasida yuza tekis izsiz bo'lishi
		Xavfsizlik qoidalari va shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish tartibi
		Mehnat harakatlari:
		1. Lak va himoya qoplamalarini ishlatishdan oldin yuzani tayyorlash va tozalash
		2. Lakni maxsus asboblari (valiki, pulverizator, cho'tka) orqali yuzaga teng qo'llash
		3. Qoplam qurish jarayonida harorat va namlikni nazorat qilish
		4. Himoya qoplamasi (lak, moy) yaxshi yopishishi uchun yuzani quritish va havo haroratini nazorat qilish

		5. Lak yoki moyni maxsus valik, shpatel, qo'l sepkichi (raspylitel) yordamida teng surtish
		6. Chetlar va burchaklarga alohida e'tibor berish (kichik valik yoki cho'tka bilan)
		Ko'nikmalar:
		Turli xil laklar va himoya moddalarining qo'llanish uslublarini bilgan holda to'g'ri tatbiq etish
		Qurish jarayonida chang, havo harorati va namlikni hisobga olish
		Qoplamani ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga muvofiq to'g'ri aralashtirish, surtish, va sarf miqdorini aniqlash
		Lak va moy kabi kimyoviy moddalar bilan ishlashda respirator, qo'lqop, ko'zoynak kabi shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Lak turlari (akril, poliuretan, suvli va h.k.) va ularning xususiyatlari
		Yuzani tayyorlash va qoplama tuzilishidagi texnologiya talablari
		Har bir qoplama afzalliklari va kamchiliklari turlari
		Valik, shpatel, cho'tka yoki sepkich (raspylitel) yordamida qoplama yoyilish usullari
		Qoplama qurish jarayonidagi xavfsizlik va ekologik me'yorlar
		Lak va moylar bilan ishlashda shaxsiy himoya vositalaridan (respirator, ko'zoynak, qo'lqop) to'g'ri foydalanish qoidalari
B3.03.3 - Sifatni tekshirish, nuqsonlarni aniqlash va zarur holda qayta ishlash (ta'mirlash yoki qayta pardoqlash)		Mehnat harakatlari:
		1. Tayyor mahsulot yuzasini diqqat bilan ko'zdan kechirish va nuqsonlarni aniqlash
		2. Aniqlangan nuqsonlarni belgilash va ularni qayd etish
		3. Nuqsonlarni bartaraf etish uchun qayta pardoqlash yoki ta'mirlash ishlarini amalga oshirish
		4. Yuzaning tekisligini reyka (pravilo), nivelir yordamida tekshirish
		5. Yoriq va bo'sh joylarni shpaklyovka aralashmasi bilan to'ldirish
		6. Kimyoviy moddalar laklar bilan ishlaganda himoya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Mahsulotdagi har xil nuqsonlar (chuqurlik, tarqalish, dog'lar va h.k.)ni aniqlash
		Tekshirishda detallarga e'tibor berish va xato yoki kamchiliklarni o'z vaqtida aniqlash

		Qayta ishlash uchun zarur usullar va materiallarni to'g'ri tanlash	
		Yuzani vizual ko'rikdan o'tkazish (yoriq, dog', egilish, shishish va boshqa nuqsonlarni aniqlash)	
		Tabiiy nuqsonlar (chirish, chuqur tirnalish va hokazo) bilan texnologik nuqsonlarni farqlash	
		Parketdagi sinishlar, tarqalishlar, pardozning chiqib ketishi, shishib ketish sabablarini tushunish	
		Namlik yoki texnik xatoliklardan kelib chiqqan nuqsonlarni to'g'ri aniqlash	
		Parketni siklyovka qilish va pardozlashda xavfsizlik texnikasiga rioya qilish	
		Bilimlar:	
		Sifat standartlari va me'yorlari, mahsulotdagi asosiy nuqsonlar turlari	
		Qayta ishlash va ta'mirlash usullari	
		Sifatni tekshirish jarayonida xavfsizlik va ishlab chiqarish talablari	
		Parket yuzasini siklyovka qilish (qayta yuzalash) tartibi	
		Shlifovka, shpaklyovka va loklash (qoplash) usullari	
	Mas'uliyat mustaqillik:	va	1. Parket yuzasini aniq va sifatli pardozlash uchun mas'uliyat bilan yondashish
			2. Ish jarayonida mustaqil qarorlar qabul qilish va texnik qoidalarga rioya qilish
			3. Ishni o'z vaqtida va aniq bajarish, sifat standartlariga qat'iy amal qilish
4. Qat'iy nazorat ostida ishlab, har qanday kamchilik yoki nuqsonni o'z vaqtida bartaraf etish			
Texnik va/yoki texnologik talab		Shlifovka mashinalari — parket yuzasini tekislash va pardozlash. Qo'l asboblari — bolg'alar, kirva, spatulalar, stameskalar va boshqa. Lak va pardozlash qurollari — laklash, yopishqoq moddalarni teng qo'llash. Qoplama va polirovka vositalari — parketni yaqqol va estetik ko'rinishda tayyorlash. Quvurli qurollar va domkratlar — ba'zi holatlarda parketni to'g'ri joylashtirish. Asboblardan maqsadli va xavfsiz foydalanish.	

Kasbning nomi:	Pol usti qoplamalarini teruvchilar va qoplovchilar	
Mashg'ulot nomining kodi:	71220	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Binoning pol yuzalarini plitka bilan qoplash bo'yicha 6 oydan kam bo'lmagan tajriba talab etiladi.	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga muvofiq, ushbu kasbda faoliyat yuritish uchun shaxs kamida 18 yoshga to'lgan bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga kirishda) va davriy tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan), shuningdek navbatdan tashqari tibbiy ko'rikdan (tekshiruvdan) o'tish. Ish faoliyatiga xalaqit beradigan doimiy kasalliklar yoki nogironlikning mavjud emasligi. Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik texnikasi talablari bo'yicha malaka oshirish va bilimlarini sinovdan o'tkazish, ish joyida mustaqil ishlash uchun ruxsat olish. Tegishli dasturga muvofiq yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumi bo'yicha o'qish va bilimlarni sinovdan o'tkazish. Tegishli nazariy va amaliy mashg'ulotlardan so'ng elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlarini ishlatish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini sinovdan o'tkazish va elektr, pnevmatik ish qurollari hamda jihozlari bilan ishlashga ruxsat olish. Belgilangan me'yorlar va talablarga muvofiq maxsus kiyim va boshqa shaxsiy himoya vositalaridan (SHHV) foydalanish qoidalariga rioya qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1)O'rta maxsus ta'lim 2)Umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.3 - Pol yuzasini qoplama uchun tayyorlash	D1.01.3- Pol yuzasini tozalash, namlik va darajasini tekshirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Pol yuzasini chang, axlat va yopishqoq moddalardan tozalash
		2. Polning namlik darajasini gigrometr yoki boshqa asbob yordamida o'lchash

		3. Pol yuzasini suv-o'tkazmaslik va tegizlik (relyef) jihatdan ko'zdan kechirish 4. Yuzadagi past yoki baland joylarni belgilab chiqish 5. Yuzani nam latta bilan artib chiqish (faqat suvga chidamli yuza bo'lsa) 6. Yopishqoq moddalar, bo'yoq yoki sement qoldiqlarini qirqib tashlash Ko'nikmalar: Tozalash asboblari (o'chqich, sovurgich, latta va h.k.) dan samarali foydalanish Namlikni aniqlovchi asboblardan ishlash Tekshirish natijalariga qarab parket yotqizishga tayyorligini baholash Yuzadagi chang, qurilish chiqindilari va yopishqoq moddalarni samarali va xavfsiz tozalay olish Yuzaning moddasi (beton, fanera, ko'pikli asos va h.k.) ga qarab tozalash usulini tanlay olish Bilimlar: Pol yuzasidagi namlik darajasining parketga ta'siri Asos tekisligi talablari va parket yotqizishga qo'yiladigan me'yorlar Pol yuzasining namlikka va deformatsiyaga ta'sir qilishi qoidalari Pol yuzasini tozalashda qo'llaniladigan asbob-uskunalar (qo'l va elektr qurilmalari) va ulardan foydalanish tartibi
	D1.02.3- Yorilmalar, og'ishlar, baland/pastliklarni bartaraf etish (nivelirovka yoki shpaklyovka)	Mehnat harakatlari: 1. Yorilmalar va chuqur joylarni shpaklyovka yordamida to'ldirish 2. Baland/pastliklarni maxsus nivelirlash aralashmalari bilan tekislash 3. Asos yuzasini tekshirish va tegishli joylarni qayta ishlovdan o'tkazish 4. Yuzadagi yoriq va nuqsonlarni vizual ko'rik yordamida topish 5. Yoriq ichidagi chang, qirindi va namlikni tozalash (chang yutkich yoki quritish orqali) Ko'nikmalar: Shpaklyovka va nivelirovka materiallarini tayyorlash va to'g'ri qo'llash Tekislash asboblari (shpatel, nivelir, reyka) bilan ishlash Yorilmalar va og'ishlarni vizual va asbob yordamida aniqlash Nuqsonning sababini tushunish (namlik, yomon asos, material xatosi) Shpaklyovkani to'g'ri tanlash va yuzaga teng surta olish

		Yuzani tekislash va shpaklyovka qotgandan so'ng shlifovka qilish
		Bilimlar: Pol yuzasining nuqsonlari (yoriqlar, og'ishlar, baland/pastliklar) va ularning sabablari (namlik, cho'kish) Shpaklyovka va nivelirovkada ishlatiladigan asboblari (shpatel, rakel, mikser, uroven, pravilo, nivelir, shlifovka mashinkasi) Notekislik parket yotqizishga ta'siri va uning oqibatlari Shpaklyovka materiallari, ularning maqsadi, turlari va yuza turiga qarab tanlash mezonlari Asboblarni to'g'ri tanlash, ular bilan xavfsiz ishlash va xizmat ko'rsatish usullari
	D1.03.3- Zarur hollarda qoplama ostiga izolyatsiya yoki asos (podlojka) materiallarini yotqizish	Mehnat harakatlari: 1. Yuzani tayyorlash va tozalash — pol usti qoplamasi (podlojka) yotqizilishidan oldin pol yuzasi chang, namlik va chiqindilardan to'liq tozalash, hamda tekisligini tekshirish 2. Pol usti qoplamasi (podlojka) yoki izolyatsiya materialini o'lchash, kesish va joylashtirish — material yuzaga mos ravishda o'lchash, yoyib chiqish va uzluksiz ravishda tekis qilib joylashtirish 3. Chetlarini biriktirish va mustahkamlash — izolyatsiya qatlami qismlari o'zaro tutashtirish harakatlanib ketmasligi uchun maxsus skotch yoki yopishtiruvchi vositalar bilan mahkamlash 4. Tekisligini tekshirish (nivelir, pravilo yordamida) va kerak bo'lsa, tenglashtirish 5. Yuzaning quruq va mustahkam ekanini ta'minlash Ko'nikmalar: Qoplama turiga mos pol usti qoplamas (podlojka) tanlash — laminat, parket yoki vinil kabi pol qoplamasiga qarab to'g'ri izolyatsiya turini aniqlash O'lcham va shakl bo'yicha aniq kesish — pol usti qoplamasi (podlojka)ning har bir qismi yuzaga mos bo'lishi uchun aniq o'lchash, noj va lineykadan foydalanish Tekis va qatlamsiz joylashtirish — material ostida havo qolmasligi uchun yuza bo'ylab bosib chiqish, tekislash Pol yuzasini vizual va asboblari yordamida tekshirish (tekislik, namlik, tozalik) Chang va chiqindilarni to'liq tozalay olish, namlikni aniqlab, quritish zaruratini baholash

		Bilimlar:
		Turli podlojka turlari (akustik, termo, namlikdan himoya)
		Izolyatsiya materiallarining parket yoki laminat ostidagi ahamiyati
		Sifatli podlojka o'rnatishning parketni uzoq muddatli saqlashga ta'siri
		Izolyatsiya yotqizilishidan oldin yuzani tozalash, namlik va tekislikni tekshirish standartlari
		Gruntovka surtish va asosni tayyorlash texnologiyalari
		Material va pol qoplamasi (laminat, linoleum, parket) mos ekanligini aniqlash tartibi
		Podlojka yotqizishda ishlatiladigan asboblari (pichoq, chizg'ich, skotch, montaj qurollari) va ular bilan xavfsiz ishlash qoidalari
	Mas'uliyat mustaqillik: va	1. Yuzani tekshirishda mas'uliyat – pol yuzasining holatini (namlik, tozalik) to'g'ri baholab, har qanday nuqsonni vaqtida aniqlash va bartaraf etish
		2. Mustaqil qaror qabul qilish qobiliyati – qoplama turiga qarab qaysi asos (izolyatsiya) yotqizilishi kerakligini mustaqil baholay olish
		3. Ish sifati uchun javobgarlik – tayyorlangan yuzada keyinchalik muammo chiqmasligi uchun tayyorgarlik ishlarini aniq va to'g'ri bajarish
		4. Ish vaqtida intizom va ehtiyotkorlik – asbob-uskunalar bilan xavfsiz ishlash, muhitni toza saqlash va ish vaqtida o'z vazifasiga jiddiy yondashish
D2.3- Qoplamani kesish, o'lchash va yotqizish	D2.01.3 - Qoplama turini aniqlash, o'lchamlarini hisoblash va pol yuzasiga moslashtirish	Mehnat harakatlari:
		1. Qoplama turini belgilash uchun talab va sharoitlarni tahlil qilish
		2. Qoplama uchun zarur o'lchamlarini aniqlash va hisoblash
		3. Qoplama materiallarini pol yuzasiga mos keladigan tarzda kesish va tayyorlash
		4. Pol yuzasining aniq o'lchamlarini aniqlash uchun metr, ruletk va boshqa o'lchov asboblariidan foydalanish
		5. Qoplama uchun yetarli miqdorda material (rezerv bilan) hisoblash
		6. Kesish va moslash jarayonida xavfsizlik texnikasiga rioya qilish
		Ko'nikmalar:
		Turli pol qoplamalari xususiyatlarini tushunish va ularni tanlash (laminat, linoleum, parket, kovrolan)
		O'lchamlarni aniq va to'g'ri hisoblash (eshik ostlari, burchaklar, quvurlar atrofida)

		Qoplama materiallarini polga moslashtirishda aniqlik va mukammallikka erishish
		Pichoq, qaychi, nojovka va boshqa kesuvchi asboblardan to'g'ri foydalanish
		Asboblardan ishlaganda shaxsiy himoya vositalaridan (qo'lqop, ko'zoynak va h.k.) foydalanish
		Bilimlar:
		Pol qoplamalari turlari va ularning texnik xususiyatlari
		O'lchamlarni hisoblash usullari va standartlari
		Qoplama materiallarini to'g'ri kesish va joylashtirish texnologiyasi
		O'lchov va kesish asboblarning (ruletka, metr, lineyka, pichoq, nojovka) turlari va ulardan to'g'ri foydalanish tartibini
	D2.02.3 - Qoplamani belgilangan chizma asosida o'lchash va maxsus qurilmalar yordamida kesish	Mehnat harakatlari:
		1. Chizmani diqqat bilan o'qish va o'lchamlarni aniqlash
		2. Pol yuzasini o'lchash uchun maxsus qurilmalarni tayyorlash va ishlatish (ruletka, lazerli o'lchovchi va h.k.)
		3. Qoplama materialini belgilangan o'lchamlarga mos ravishda belgilangan chizma bo'yicha belgilash
		4. Maxsus kesish asboblari (diskli ara, elektrolobzik, kesish pichog'i va h.k.)dan foydalanib kesishni amalga oshirish
		5. Qoplama kesilgan bo'laklarni tekshirish va zarur bo'lsa tozalash, burchaklarni tekislash
		Ko'nikmalar:
		Chizmalarni to'g'ri tushunish va o'lchamlarni aniq o'qish
		O'lchash qurilmalarini to'g'ri va aniq ishlatish
		Qoplama materialini belgilar asosida belgilash va kesish
		Maxsus kesish asboblari bilan xavfsiz va samarali foydalanish
		To'g'ri kesilgan materiallarni tekshirish va ish sifatini ta'minlash
		Bilimlar:
		Chizmalar va texnik hujjatlarni o'qish qoidalari
		O'lchash asboblari turlari va ularning ishlash prinsiplari
		Qoplama materiallari turlari va ularni kesish xususiyatlari
		Kesish jarayonida xavfsizlik qoidalari va mehnat muhofazasi
		Mehnat harakatlari:

	D2.03.3 Materiallarni yotqizishda to'g'ri yo'nalish, na'muna va burchaklarga moslashtirishni ta'minlash	1. Qoplama materiallarini chizma va texnik hujjatlarga muvofiq yo'nalishda joylashtirish 2. To'g'ri burchaklarni va yo'nalishni o'lchash uchun o'lchov asboblariidan foydalanish 3. Materiallarni namuna va teksturaga qarab kesish va birlashtirish 4. Yotqizish jarayonida burchaklarni va uzilishlarsiz bir xil yo'nalishni ta'minlash 5. Qoplamadagi har qanday buzilish yoki noto'g'ri joylashtirilishni aniqlab, tuzatish Ko'nikmalar: Chizmalarda ko'rsatilgan yo'nalish va namuna belgilarini to'g'ri talqin qilish Burchaklarni va yo'nalishni aniqlash va ularga muvofiq harakat qilish Materiallarni kesish va yotqizishda malakali va aniq ishlash Qoplamada uzilishlar va noto'g'ri burchaklarni aniqlash Yotqizish jarayonida tajribali mutaxassislar bilan hamkorlik qilish Bilimlar: Qoplama materiallarining turlari va ularning yotqizish yo'nalishlari bo'yicha asosiy talablar Chizmalardagi namuna va yo'nalish belgilarining standartlari Burchaklarni o'lchash va tekshirish usullari Qoplama jarayonida xavfsizlik va sifat standartlari Yotqizishda ishlatiladigan asbob-uskunalar
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. O'lchovlarni aniq va ehtiyotkorlik bilan bajarish — materiallar noto'g'ri kesilishining oldini olish 2. Chizma va texnik hujjatlarga qat'iy amal qilish — ish sifatini ta'minlash va xatolarni kamaytirish 3. Asbob va uskunalarni to'g'ri va xavfsiz foydalanish 4. Materiallarni eng tejankor va samarali tarzda kesish va yotqizish — sarf-xarajatni kamaytirish va ish samaradorligini oshirish 5. Ish jarayonida muammolarni mustaqil ravishda aniqlash va tezkor chora ko'rish — ishning uzluksizligini va sifatini saqlash
D3.3- Qoplamani mustahkamlash va yakuniy ishlov berish	D3.01.3- Qoplamani polga yopishqoq moddalar yoki maxsus (krepyoj) mahkamlagich vositalari bilan mahkamlash	Mehnat harakatlari: 1. Yopishqoq modda yoki krepej vositasini mo'tadil miqdorda olish va tayyorlash 2. Qoplamani polga to'g'ri yo'nalishda joylashtirish 3. Yopishqoq moddani polga yoki qoplama ortiga teng va bixil tarqatish 4. Qoplamani polga bosish va krekaz vositalaridan foydalanib mahkamlash

		5. Qoplamani mahkamlash jarayonida bo'shliqlar va balandlik kamchiliklarini tekshirish va to'ldirish Ko'nikmalar: Yopishqoq moddalarni va krepej vositalarini to'g'ri tanlash va tayyorlash Qoplama va polning yuzasini har tomonlama baholash Asbob va qo'l texnikasini samarali qo'llash (shpatel, rolik, qo'llar) Yopishqoqlik darajasini nazarda tutgan holda materialni joylashtirish Bo'shliqlar va noto'g'ri joylashishlarni aniqlash va ularni bartaraf etish Bilimlar: Qoplama turlari va ularning montajga mosligini aniqlash usullari Yopishqoq moddalarning turlari va ularning xususiyatlari (silastik, poliuretan va h.k.) Krepej vositalarining turlari va qo'llanish sohalari Pol va qoplama o'rtasidagi o'zaro ta'sir va uning sifatga ta'siri Qoplama montaj qilishda xavfsizlik qoidalari va texnologik talablar
	D3.02.3 - Qoplamalar orasidagi shovlarni mustahkam yopish, dekorativ molding yoki profillarni o'rnatish	Mehnat harakatlari: 1. Choklarni tozalash va to'ldirish uchun tegishli yopishqoq modda yoki germetikni tayyorlash 2. Shovlarni aniq va sifatli to'ldirish, ortiqcha moddalarni tozalash 3. Dekorativ molding yoki profillarni o'lchamga keltirish va kesish 4. Molding yoki profillarni o'rnatish uchun tegishli asboblarni bilan montaj qilish 5. Yakuniy tekshirish va zarur bo'lsa, qoplamani sog'lom holatda saqlash uchun pardoqlash ishlarini bajarish Ko'nikmalar: Yopishqoq moddalar va germetiklarni to'g'ri tanlash va ishlatish Molding va profil turlarini ajratish, ularning funksiyalari va montaj usullarini tushunish Oldindan o'lcham olish va kesishda aniqlikni ta'minlash Shovlarni sifatli yopishda detallarga e'tibor berish Oson shikastlanmaydigan va estetik ko'rinishda bo'lishini ta'minlash Bilimlar: Qoplamalar orasidagi shovlarni yopishning texnik talablari va standartlari

		Dekorativ molding va profillarning materiallari va ularning montajga mosligi aniqlash usullari
		Shovlarni yopishdagi mexanik va kimyoviy o'zaro ta'sirlari
		Qoplama ustidan estetik va funksional pardoqlashning ahamiyati
		Qoplama montaj jarayonida xavfsizlik qoidalari va texnik yordam vositalari
	D3.03.3- Sifat nazoratini amalga oshirish, nuqsonlarni aniqlash va bartaraf etish	Mehnat harakatlari:
		1. Qoplama yuzasini to'liq ko'zdan kechirish va vizual tekshiruv o'tkazish.
		2. Nuqsonlar (yoriq, ko'tarilgan burchaklar, oraliqlar)ni o'lchash asboblari bilan aniqlash.
		3. Og'ishlar yoki baland-pastliklarni nivelirovka yoki shpaklyovka bilan to'g'rilash.
		4. Buzilgan yoki shikastlangan qismlarni almashtirish yoki qayta yotqizish.
		5. Yakunda sifat talablariga muvofiqligini tekshirib, natijani hujjatlashtirish.
		Ko'nikmalar:
		Sifat standartlariga asosan tekshiruv o'tkazish.
		Og'ishlar va aniq nuqsonlarni to'g'ri aniqlash va baholash.
		Tuzatish ishlarini shpaklyovka, kesish va pardoqlash orqali bajarish
		Nazorat asboblari (o'lchov qurollari, tekislagich va h.k.) dan foydalanish.
		Jamoa a'zolari bilan kelishib, sifatni ta'minlashda hamkorlik qilish.
		Bilimlar:
		Qoplama ishlariga tegishli sifat va me'yoriy standartlar
		Asosiy nuqson turlari va ularning yuzaga kelish sabablari
		Qoplama materiallarining fizik va texnik xususiyatlari
		Sifat nazorati jarayonida qo'llanadigan asboblari va metodlari
		Ta'mirlash yoki qayta pardoqlash texnologiyalari va xavfsizlik qoidalari.
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish jarayoni uchun shaxsiy javobgarlikni his qilish
		2. Mehnat xavfsizligi va sanitariya talablariga qat'iy rioya qilish
		3. Yopishqoq moddalar bilan ishlash, elektr yoki mexanik uskunalarni qo'llashda xavfsizlik talablarini to'liq bajarish

		4. Masalaga yondashishda mustaqillik va tashabbuskorlik ko'rsatish – nuqsonlar, yoriqlar, notekisliklar yoki burchaklarda murakkab holatlar yuzaga kelganda ustadan o'z bilim va ko'nikmalari asosida mustaqil yechim topish 5. Asbob-uskunalar va materiallarga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish 6. Asboblarni ishlatgandan so'ng yig'ish, tozalash, saqlash; materiallarni sarflashda tejamkor va maqsadga muvofiq foydalanish
Texnik va/yoki texnologik talab		Shlifovka mashinalari - pol yuzasini tekislash va pardoqlash. Elektr yoki pnevmatik keskichlar qoplama materiallarini aniq kesish. Rolik va valiklar – lak yoki himoya qoplamalarini surtish. Polirovka mashinalari – yakuniy pardoqlash va yaltiroqlik berish. Vakuum tozalagichlar – pardoqdan oldin yuzani tozalash. Ishlash jarayonida xavfsizlikni ta'minlash – Elektr qurollar zamini uzilmagan, simlari sof, yerlash tizimi to'liq bo'lishi. Materialni zararlamay kesish, belgilangan o'lchamga to'g'ri va yupqalikda tayyorlash. Texnikadan ortiqcha foydalanish, kley yoki lakni me'yordan ziyod ishlatish mumkin emas.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi hukumat topshiriqlari ijrosini ta'minlash bo'limi bosh mutaxassisi	Normatov Sh.
2	Kompetensiyani rivojlantirish instituti Samarqand filiali o'qituvchisi	Radjabova R.
3	Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti professori	Maxmatkulov T.
4	Toshkent arxitektura-qurilish universiteti professori	Xabibullayev Sh.
5	Xorazm qurilish va kommunal xo'jaligi texnikumi direktori	Abdullayev X.
6	"TREST-12" AJ 2-MKK bosh muhandisi	Najmiddinov J.
7	"United-building" MCHJ bosh direktori	Shahriddinov O.
8	"Murad Buildings" MCHJ kadrlar bo'limi boshlig'i	Alimov M.
9	"Add-estates" MCHJ kadrlar bo'limi boshlig'i	Saydaliyeva B.
10	Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi tarmoq kengashi kotibi	Iskandarov N.